

Ikt. sz.: GAB-42/40-6/2023.

GAB-18/2023. sz. ülés
(GAB-39/2022-2026. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Gazdasági Bizottságának**
2023. november 27-én, hétfőn, 10 óra 34 perckor
az Országház Tisza Kálmán termében (főemelet 37.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>A fiatalok dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről szóló 2012. évi CXXXIV. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló T/6220. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)</i>	5
<i>Lázár János szóbeli kiegészítése</i>	5
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	8
<i>Lázár János válaszai</i>	11
<i>Határozathozatal</i>	13
<i>Egyebek</i>	13
<i>Az ülés berekesztése</i>	13

Napirendi javaslat

1. A fiatalok dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről szóló 2012. évi CXXXIV. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/6220. szám)
(Lázár János, Ágh Péter, Nagy Bálint (Fidesz) képviselők)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
2. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Barcza Attila (Fidesz), a bizottság alelnöke

Cseresnyés Péter (Fidesz), a bizottság alelnöke
Dr. Seszták Miklós (KDNP), a bizottság alelnöke
Dr. Dávid Ferenc (DK), a bizottság alelnöke
Erős Gábor (Fidesz)
F. Kovács Sándor (Fidesz)
Riz Gábor (Fidesz)
Dr. Szeberényi Gyula Tamás (Fidesz)
Varga Gábor (Fidesz)
Z. Kárpát Dániel (Jobbik)
Orosz Anna (Momentum)
Tordai Bence (Párbeszéd)

Helyettesítési megbízást adott

Bánki Erik (Fidesz) Barcza Attilának (Fidesz)
Dr. Molnár Ágnes (Fidesz) dr. Seszták Miklósnak (KDNP)
Witzmann Mihály (Fidesz) Cseresnyés Péternek (Fidesz)
Szatmáry Kristóf (Fidesz) F. Kovács Sándornak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Palkó Katalin bizottsági főmunkatárs
Dr. Szóke Máté bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászóló

Lázár János (Fidesz) képviselő, előterjesztő

Megjelentek

Ágh Péter (Fidesz) képviselő, előterjesztő
Nagy Bálint (Fidesz) képviselő, előterjesztő

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 34 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

BARCZA ATTILA (Fidesz), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó reggelt kívánok! Tisztelettel köszöntöm a Gazdasági Bizottság mai ülésén képviselőtársaimat. Tisztelettel köszöntöm Lázár János miniszter urat ülésünkön, Ágh Péter és Nagy Bálint államtitkár urakat, a meghívottakat, a bizottsági ülésen megjelenteket. A bizottsági ülést ezzel megnyitom.

Elsőként a határozatképeség megállapítására kerül sor. A jelenléti ív alapján megállapítom, hogy a Gazdasági Bizottság mai ülésén 12 fő személyesen jelen van, helyettesítési megbízást négy fő képviselőtársunk adott, a bizottságunk tehát határozatképes, és munkánkat megkezdhetjük.

A képviselőtársaim előzetesen megkapták a mai ülésre szóló meghívót. Kérem azt, hogy a kiküldött napirendi javaslat elfogadásáról döntsünk, amennyiben más kiegészítés nincs. Kérem, hogy szavazzunk a kiküldött napirendről most! (Szavazás.) Köszönöm szépen.

Megállapítom, hogy a bizottság a napirendjét 14 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül, 2 tartózkodás mellett elfogadta, így munkánkat megkezdhetjük.

A fiatalok dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről szóló 2012. évi CXXXIV. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló T/6220. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

Rá is térek az első napirendi pontra, a fiatalok dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről szóló 2012. évi CXXXIV. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló törvényjavaslatra, ami a T/6220. számon került beadásra. Rátérünk a napirendi pont megtárgyalására. Még egyszer köszöntöm Lázár János miniszter urat, Ágh Péter és Nagy Bálint államtitkár urakat. A benyújtott javaslattal kapcsolatban kérdezném miniszter urat, aki a bizottságunk ülésén megjelent, hogy kívánja-e szóban kiegészíteni az indítványát. Miniszter úr, öné a szó.

Lázár János szóbeli kiegészítése

LÁZÁR JÁNOS (Fidesz) előterjesztő: Tisztelt Bizottság! Jó reggelt kívánok mindenkinek! Tisztelt Alelnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Nem szeretném olyan kimerítő jelleggel terhelni a bizottságot, mint a legutóbbi találkozásunk alkalmával, de rövid szóbeli kiegészítést mégiscsak tennék az előterjesztéshez.

Lényegében az Országgyűlés az elmúlt 30 évben számos lépést tett meg tulajdonképpen pártoktól függetlenül annak érdekében, hogy a társadalmilag káros, egészségre kiemelt kockázatot jelentő dohányzást megpróbálja valamilyen formában Magyarországon visszaszorítani. Ennek érdekében 2010 után nagyon komoly döntések születtek, például a vendéglátóhelyek dohányzásmentessé tétele vagy a tömegközlekedés dohányzásmentessé tétele jelentősen megváltoztatta az országot. Számos jogalkotási lépést tett meg az Országgyűlés. Ebben nagyon fontos állomás volt 2012-ben a nemdohányzók védelméről szóló törvény, amely újraszabályozta, hogy milyen jogai vannak a nemdohányzóknak.

A WHO alapos kutatásokat végzett, 2022-23-ban hozott nyilvánosságra egy összegzést. 2010-ben a magyar lakosság 35-40 százaléka dohányzott. Most a 2023-as legutóbbi adatok, WHO-kutatások alapján a dohányzók aránya Magyarországon a

lakosságon belül lecsökkent 20-25 százalékra. Tehát azt tudjuk mondani, hogy a dohánytermék-fogyasztók aránya, különösképpen így van ez a hagyományos dohánytermék-fogyasztók arányánál, jelentős mértékben lecsökkent, mondhatni, 10 százalékkal az elmúlt években.

Kétségtelen tény, hogy óriási kihívást fog jelenteni a következő évtizedekben az új típusú dohánytermékek szabályozása, nemcsak az Európai Unióban folyik ezzel kapcsolatban jogalkotási és szabályozási munka, hanem az Amerikai Egyesült Államokban is. Azt lehet tudni, ma olvashatták a hírek között, hogy Új-Zéland is meghátrált a füstmentessé tétel tekintetében.

Azt lehet tudni, hogy mondjuk, 20 év alatt a hagyományos dohánytermékek eltűnhetnek, és új típusú dohánytermékek válthatják föl őket, és eközben a világban egyre nagyobb teret hódít szerintem nagyon helyesen az a célkitűzés, hogy legyen minél több ország, minél több közösség, minél több hely füstmentes. Hogy ennek mi a realitása, az majd ki fog derülni. Mindenféleképpen intenzíven és erősen támogatom azt a politikát, és azok közé tartozom országgyűlési képviselőként - hiszen most országgyűlési képviselőként és nem miniszterként ülünk itt, illetve nem államtitkárként -, hogy lehetőség szerint Magyarország is tegyen ambiciózus célkitűzést, és Magyarország belátható időn belül váljon füstmentessé.

Nekem volt '19-ben, '20-ban egy ilyen kezdeményezésem. Alulmaradtam ezzel a kezdeményezéssel, ezt nem támogatták sem a saját pártomon belül, sem az akkori kormányzat, amelynek részben az az oka, hogy gigantikus adóbevétele van a magyar kormányának az elfogyasztott dohányból. Magyarországon 800-1000 milliárd forint értékű cigarettát és dohányterméket vásárolnak a magyarok évente, tehát a 25 százaléknyi dohányzó megvesz körülbelül 1000 milliárd forint értékű dohányterméket, és ennek nagy része adó. Ezen olyan mértékű jövedéki adó van, hogy ebből gigantikus, 500 milliárdos nagyságrendű adóbevétele van a magyar államnak. Mégis azt mondom, hogy szerintem arra kell társadalmi eszközökkel, pozitív eszközökkel is törekedni, nem csak a tiltással, hogy Magyarország minél hamarabb füstmentes ország lehessen.

Egy olyan országnak vagyunk a parlamenti képviselői mindannyian, ahol Európán belül számos ok miatt a daganatos megbetegedések aránya az egyik legmagasabb lakosságarányosan. Az éves daganatos megbetegedésekben három daganat viszi a prímet Magyarországon, amelyből a tüdődaganat versenyez a vastagbél-daganattal. A tüdődaganat és a dohányzás között egyenes összefüggés van. Évente van 13 ezer új tüdődaganatos beteg Magyarországon. 80-90 százalékos okozati összefüggés van a tüdődaganatok és a dohányzás között, ami praktikusán azt jelenti, hogy ha 13 ezer honfitársunk nem dohányozna, akkor közülük jó néhány nem föltétlenül lenne daganatos beteg. És itt most nem kell külön hangsúlyoznom, hogy ez mekkora veszteség egy családnak, mekkora veszteség a társadalomnak, mekkora veszteség a munkaerőpiacnak, még gyógyulás esetén is, ha valaki hosszú évekre kiesik a munkaerőpiacból vagy az aktív foglalkoztatásból. És akkor nem beszéltem arról, hogy ha valaki megvizsgálja a dohányzás által kifizetett társadalombiztosítási, gyógyszerkasszában megjelenő összegeket - itt nemcsak a daganatos megbetegedésekről beszélek, hanem minden más betegségről, amit a dohányzás fölerősít -, akkor látjuk, hogy iszonyatos mennyiségű pénzbe kerül a dohányzás okozta károk elhárítása.

Ma nem tud az orvostudomány megfelelő, kielégítő és egyértelmű igennel vagy nemmel válaszolni arra, hogy az új típusú dohánytermékek lehet, hogy kevesebb veszélyt jelentenek majd a tüdődaganat szempontjából, de jelentős veszély, a gége-, a torok- és mondjuk, a szájüregi daganatok növekedésével számolnak az Amerikai Egyesült Államokban. Érdemes ezeket a kutatásokat figyelni.

A jogalkotó - egyébként akkor ebben nem is volt vita, az elmúlt 13 évben, főlhívom mindenki figyelmét - a fiatalkorúak védelmét különösen fontosnak tartotta. Egy dolog, hogy mennyien dohányoznak egy társadalomban, és mennyi fiatal dohányzik egy társadalomban. 13-15 év között a dohányzást kipróbálók aránya 45-50 százalék volt 2012-13-ban. Ezt az arányt a WHO szerint Magyarország a 20-as évekre 30 százalék körülire tudta levinni. Tehát a hagyományos dohánytermékeket minden második 13-15 éves gyerek kipróbálta, és most pedig azt tudjuk mondani, hogy minden harmadik gyerek próbálja ki. Ezek komoly eredmények. Ez szigorúan azzal van összefüggésben a világ minden országában, Ausztria is egy nagyon jó példa, hogy hogyan lehet hozzáférni a dohánytermékhez. Ha személyi igazolvány ellenében, szigorú körülmények között lehet hozzáférni a dohánytermékhez, és kockáztatja az elárúsító az egzisztenciáját, és ezt ellenőrzik, akkor a fiatalok egyszerűen nem tudják megvenni.

Persze bejött a feketekereskedelem kérdése. Magyarországon én a legnagyobb támogatója vagyok, hogy minél drágább legyen a cigaretta, nemcsak az állami adóbevételek miatt, amiből a közlekedésre lehet majd fordítani pénzt, hanem azért is, mert nyilvánvalóan ennek is van visszatartó ereje reményeim szerint. De sajnos itt azért meg kellett tanuljuk, hogy amikor a nettó bér 10 százalékkal emelkedett az elmúlt években, akkor a dohányra költött összeg, a cigarettára költött összeg is 10 százalékkal emelkedett. Tehát van összefüggés a bérnövekedés és a cigarettára, valamint a napi fogyasztási cikkekre elköltött összegek között, csak az a különbség, hogy megvették a drágább termékeket. Tehát kezdtük valamikor a 10-es években az 500 forintos Marlboróval, most talán 2 ezer forint fölött van már egy doboz Marlboro ára, hogy konkrét példát mondjak, és ennek ellenére megveszik, és ha pénze van a lakosoknak, akkor a drágábbat veszi meg. Tehát itt nagyon szoros társadalmi-fogyasztási összefüggések vannak.

Főlnőtt emberekkel nyilván nehezebb, és tiszteletben kell tartanunk a főlnőtt emberek szokásait, ez egy szabadságjog is, mint ahogy a Fideszben kivédtek az én füstmentes Magyarországra vonatkozó javaslatomat, de összességében én azt gondolom, hogy a fiatalok védelme nagyon fontos dolog.

Kaptam egy megbízást a kormánytól, hogy azt nézzem meg, hogy amit most végeznek a kormányhivatalok és a különböző hatóságok ellenőrzéseket a trafikokban, azok a fiatalokat mennyire védik. Az a jellemző, hogy Budapesten - abszolút budapesti jelenségről beszélek, vagy Pest megyeiről, tehát nyilván, ahol rengeteg fiatal van, egyetemek, szórakozóhelyek és a többi - a trafikosok rendszeresen szolgálnak ki 18 év alatti fiatalokat is. Ez az ország más pontján nem annyira jellemző, de mondjuk, száz vizsgálatból a vizsgálatok nagy részében, ha találják fiatalkorúak kiszolgáltatását, azt Budapesten találják, és egyre magasabb arányban találnak ilyet. Ennek az az oka, hogy a mai bírságolási rendszer, a mai szankciós rendszer szerintem nem visszatartó erejű.

Ezért én részben arra tennék javaslatot a tisztelt Országgyűlésnek egyéni képviselőként, hogy az a trafikos, aki lebukik, és fiatalkorút szolgál ki, annak minimum 1 millió forintos legyen az első bírság, onnantól kezdve minden bírság emelkedhessen, az előző bírság összegéhez képest növekedhessen, és a bírságolás végén nyilvánvalóan veszélyeztetni fogja a bírságolás következtében a működését is. Tehát magyarul, egy olyan szankciós rendszert szeretnék a törvényjavaslat segítségével, ami egyrészt visszatartó erejű, tehát a magas bírság, 1 millió forintos bírság szerintem visszatartó erejű, a második bírság 1 millió 300 ezer, az visszatartó erejű, a harmadik, negyedik bírság után elveszíti a jogosultságát a koncessziós tevékenység gyakorlására, az visszatartó erejű, és később egyébként nem nyerhet és nem hosszabbíthat meg, akinek ilyen priusza volt; másrészt pedig az is nagyon fontos, hogy kontrolláljon, tehát azonosítsa be a fiatalot, nézze meg a személyi igazolványát, a dokumentációt, és ne

szolgáljon ki 18 év alattit. Tehát részben motiválva legyen, részben legyen visszatartó ereje a fiatalok számára is, hogy ők is hiába próbálkoznak; a trafikos vagy a trafikot üzemeltető a személyes egzisztenciáját veszélyezteti akkor, ha 18 év alattit kiszolgál. A törvényjavaslat gerince technikai pontosítások mellett, elárusítóhely-pontosítások mellett erre vonatkozik.

Sok vita övezte nyilvánvalóan az új rendszer bevezetését. 6003 trafik működik ma Magyarországon, a kiskereskedelem teljes egészében szabályozott, a nagykereskedelem teljes egészében szabályozott. Mindig elfelejtik, hogy az Európai Bizottság mind a két szabályozást jóváhagyta, és azt, hogy ki mennyit kereshet, az Európai Bizottság szabályozta le. Az, hogy a nagykereskedő mennyit kereshet, és a trafikosok mennyit kereshetnek, az Európai Bizottság és a kormány közötti megállapodás eredményeképpen született meg.

Én azt szeretném kérni az Országgyűléstől, hogy ha lehetséges, akkor támogassa egyrészt a tárgysorozatba vételt, másrészt azt, hogy a képviselőtársaimmal közösen a parlamentben is megvitathassuk ezt a javaslatot, ami alapvetően egy szigorító javaslat, és egy komoly szigorítás.

Ha most azt kérdezik, hogy mit jelent egy átlag trafikosnál ez az 1 millió forint, tehát mennyi pénz az 1 millió forint, akkor sok pénzről beszélünk. Tehát egy közepes vagy egy kisebb trafik nettó 1 millió forintot keres egy hónapban, ha személyi jogos üzemeltető. Tehát ha egyéni vállalkozóról beszélünk, akkor egy alacsony forgalmú vagy közepes trafik esetén, amit ő a végén hazavisz nettóban, az 1-1,5 millió forint, és 1 millió az első bírság, ha 18 év alattit kiszolgál. Most nem a nagy trafikokról és nem a belvárosi, nagy forgalmú közlekedési helyeken vagy szórakozóhelyeken vagy azok közelében lévő trafikokról beszélek, hanem egy kisebb méretű, átlagos forgalmú trafikról beszélek, ott az 1 millió forint a jövedelmének egy nagyon jelentős része. A nettó jövedelemről beszélek, amit a végén havi jelleggel, minden adó kifizetése után megkap. Tehát az 1 millió forinttal egy nagyon kemény bírságról beszélünk, ráadásul ismétlődő, fölmenő jelleggel emelhető is. Ennek a megfontolására kérem az Országgyűlést. Szerintem ennek van visszatartó ereje.

Sajnos vannak dolgok, amelyek olyanok, amilyenek látszanak. Tehát ha a trafikos olcsón megúszhatja a bírságot, mert nem megy az ellenőr, egyáltalán nincs kockázata annak, hogy ellenőrzik - ez egy másik államszervezési probléma -, vagy kevés pénzt kell fizetni egy bírságért, akkor megéri neki eladni a 18 év alattinak. Ha sokat kockáztat, akkor nem fogja eladni. Ennél egyszerűbb összefüggés nem nagyon van. Én ebben kérem az Országgyűlés állásfoglalását, elsősorban a tárgyalás lehetőségét, majd a támogatás lehetőségét is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen miniszter úrnak, hogy az önálló indítványt kiegészítette szóban. Most képviselőtársaimat kérdezem, hogy kíván-e valaki hozzászólni, vagy van-e bárkinek kérdése. Javaslom, ahogy ezt szoktuk itt a bizottságban csinálni, hogy egy körben tegyék ezt meg. *(Jelentkezések.)* Elsőként Z. Kárpát Dániel képviselő úrnak adom meg a szót. Parancsoljon!

Kérdések, hozzászólások

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottsági Tagok! Tisztelt Miniszter Úr! Nehéz a helyzet. Szeretném leszögezni, hogy én is úgy vagyok, mint ön a kormányon belül, hogy azért valamennyire egyéni álláspontot is osztok meg, tehát az enyém nem frakcióálláspont lesz.

Volt dohányosként a legnagyobb antidohányos vagyok, akit az univerzum el tud képzelni, nagyon sokan vagyunk így. Én köszönöm az őszinte szavait a gigantikus adóbevételek tekintetében. Nem divatos ez kormánypárti képviselő vagy vezető

részéről, hogy őszintén előtárja azt, hogy itt valóban egy 800-1000 milliárdos piacról beszélünk, és ezen belül nagyságrendileg 500 milliárdos adóbevétele keletkezik az államnak abból, hogy ilyen sok honfitársunk dohányzik. (*Lázár János. Az csak a jövedéki adó, és még 700 az áfa.*) És egyébként ennyire irreálisan magas árak mellett elképesztően magas adótartamot fizetnek be. Igen, ha az áfát is figyelembe vesszük, akár 700 milliárdra rúgott.

Én azt látom, hogy nem érdemes dédelgetnie a kormánynak ezt az adóbevételt, inkább olyan stratégiát kellene kidolgoznia, amivel a dohányzás visszaszorulása által felszabaduló pénzt itthon költenék el a delikvenssek. Tehát nyilvánvaló, hogy aki nem dohánytermékre költi, nem luxusjachtot fog ebből vásárolni, vagy nem külföldi tőkebefektetéseket eszközöl, hanem vélhetően a hazai piacon költi el.

Ha már az áfát a miniszter úr szóba hozta, nekem nagyon tetszene az, ha legalább a gyermekvédelmi cikkek brutális, uniós rekorder, büntetőadóztató jellegű áfatartamát csökkentenék, de arról is őszintén beszélnünk kell, hogy a világtörténelemben, ha valamit deklaratív próbáltak betiltani, az nagyon-nagyon ritka esetben szorult vissza. Tehát szerintem jó a megközelítés, hogy alapvetően ott kell a szankciókat erősíteni, ahol a kiszolgálás történik, tehát a dohánybolt üzemeltetője vagy eladója, ha valóban olyan fiatalok számára biztosít dohányterméket, aki számára nem szabadna, akkor ott a szankció legyen sokkal erősebb.

Viszont van a néplélekben egy életérzés, miniszter úr, és kérem, hogy ezt oszlassuk el, ha ennek nincs alapja. Az Elf Bar tekintetében, tehát amikor alternatív dohányeszközök merültek fel, nagyon sokakban az volt az érzés, hogy igazából az a markáns tiltás azért volt, mert ott nem generálódik az a horrorisztikus áfabevétel, tehát egyfajta gazdasági érdeke volt a kormánynak amellet, hogy dédelgesse ezt az óriási, horrorisztikus áfabevételt. Azért örülök, hogy erről beszélhetünk, mert nem divat erről beszélni, kormányon belül nem tudom, de kormánypárti és ellenzéki képviselők között nem divat, pedig szerintem nagyon fontos. A cél az lenne, hogy a dohányzás visszaszorulása, főleg a fiatalok körében, a felszabaduló forrástömeg tekintetében egy pluszkeresletet generáljon, amit itthon költenek el, itthon generál pótlólagos adóbefizetést, és a hazai gazdaságban cirkulál.

Azt tudom támogatni, hogy a jogszabályokkal ellentétesen viselkedő kiszolgált, pultost vagy akár tulajdonost szankcionálják erősebben. Ugyanakkor tisztáznunk kell egy kérdést. Ahogy felmerült ez a javaslat, én nehéz helyzetbe kerültem, hogy őszinte legyek, mert antidohányosként nagyon-nagyon markánsan támogatnám ezt a javaslatot, nagyon hangosan. Ugyanakkor a sajtóhírekben megjelent egy kitétel, amely kimondottan és deklaráltan a vendégmunkások számára nyitandó üzemegységekről, dohánybolt-lehetőségekről szól. Kérem, hogy ez ügyben oszlassa el a kételyeket, van-e a javaslat mögött olyan szándék, hogy kimondottan a hazánkban tartózkodó ázsiai migránsmunkások számára nyílhat kiszolgáló egység, üzemegység, további lehetőség, hiszen ennek egy erős szimbolikája van.

Ne tagadjuk le, hogy számtalan honfitársunk él olyan körülmények között, hogy adott esetben a postaszolgáltatáshoz, a bolthoz sem fér hozzá, és ha a harmadik világ érkezői számára teremtenének extra lehetőséget és ezzel extra üzleti lehetőséget egyébként a magyar vállalkozói körök egy része számára, az mindenképpen visszás lenne.

Szeretném hangsúlyozni, hogy amikor miniszter úr a dohányboltok bevételeiről beszél, akkor érdemes megvizsgálnunk, hogy ezeknek a funkciója hogyan változott az évek során. Tehát itt azért nemcsak 6 ezer vállalkozóról és családról van szó. Nagyon sok kistelepülésen megszűnt a kisbolt, bezárt a kocsmá, egyre kisebb az infrastruktúra, és ezek a dohányboltok sokhelyütt egyfajta központi találkozási funkciót vettek fel, ahol a kiskereskedelem felpörgetése egyébként nagyon sokszor alkoholtartalmú

termékeken keresztül valósul meg, és bizonyos lokációk tekintetében nem egészséges folyamatokat indított el mindez.

Tehát nem szeretnék olyan helyzetet látni, mint a feudalizmusban, hogy a vidéki Magyarország egy részén vagy kistelepüléseken van egy darab dohánybolt, semmi más, templomba már nem járnak az emberek, az iskola vagy nyitva, vagy nem, óvoda vagy van, vagy nincs, és az egy darab dohánybolt környékén, mint régen a talponállóknál, koncentrálnak a találkozási lehetőség, és igazából nincs más a településen.

Még egyszer mondom, ez semmiképp sem az ott élők hibája, hanem ez részben egy településszervezési kérdés, és a jogalkotó felelőssége a tekintetben, hogy ha itt szélesítem a lehetőségeket folyamatosan, másoktól meg a magyar kisvállalkozótól elveszem, akkor ennek az egyenes következménye ez lesz.

Kérem tehát, hogy ezeket a kételyeket oszlassa el, különös tekintettel a vendégmunkások számára nyitandó üzemegységek kérdését. Köszönöm a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm. Most megadom a szót dr. Dávid Ferenc alelnök úrnak. Parancsoljon!

DR. DÁVID FERENC (DK), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a lehetőséget, elnök úr. Ott folytatom, ahol a képviselőtársam befejezte, pedig nem beszéltek meg, hogy hozzá fogunk szólni együtt a kérdéshez, de hasonló gondolatokat szeretnék miniszter úrnak mondani, és akkor ott folytatnám, a munkásszállás kérdésével.

Z. Kárpát Dániel kollégám vendégmunkásokról beszélt, de az előterjesztés indokolásából, illetve a sajtóhírekből inkább azt lehet kivenni, hogy zárt, lokálisan bezárt területeken, illetve olyan beruházásoknál, amelyek 4 ezer főt meghaladó személy elszállásolására, munkavállalására vonatkozik. Azt gondolom, hogy ez nem feltétlenül csak vendégmunkás lehet, valószínű, hogy az van mögötte, de nem feltétlenül.

Én egyébként, aki szintén hosszú ideig dohányoztam, és az egyik legjobb döntés volt az életemben, hogy leszoktam róla, egyetértek azzal, hogy tűzzel-vassal kell büntetni azokat, akik gyermekkorúakat, fiatalkorúakat bármilyen körülmények között kiszolgáltatnak dohányáruval. De lehet, és itt vagyok én is zavarban, hogy ugyanakkor úgy tűnik, hogy kicsit kinyílik az olló. Tehát egyrészt megvalósul az a szigorítási folyamat, amit önök elkezdtek először az élelmiszerboltokból való kitiltással, aztán a vendéglátóból való kitiltással, most a gyermekek kiszolgáltatása lesz, hála istennek, nagyon szigorúan büntetve, eddig a dolog teljesen gömbölyű. De úgy érezzük, hogy onnantól kezdve mintha egy kis lazítás is történne a dologban, és én meg azt gondolom, hogy erre nem lenne szükség. Tehát azok, akik dohányozni akarnak, menjenek el, és vegyenek a kijelölt dohányboltokban cigarettát. Nem lenne szerencsés betelepíteni új dohányboltokat a munkahelyi légkörbe.

A harmadik, amit talán Z. Kárpát Dániel kollégám nem mondott, hogy mindenki tudja, hogy elsősorban Ukrajnából ömlik be a feketecigaretta nagy tételben. Ott valamit akkor a határon is kellene csinálni, mert nyilvánvalóan most már a cigarettaárak, épp, amit a miniszter úr mondott, én sem tudom már, hála istennek, hogy pontosan mennyi, de szerintem is olyan 2000-2500 forint körül lehet egy jobb minőségű cigaretta, valahogy lépni kellene abban is, hogy az Ukrajnából beáramló feketedohány... Magyarországon is egyébként, főleg azokban a vármegyékben, elsősorban Szabolcs vármegyében, már mindenki, hogy mondjam, ezzel foglalkozik, és feketézik. Illetve nagyon sok helyen látni, nem tudom, miniszter úr látta-e, hogy főleg az idősebbek, a szegényebb, alacsonyabb jövedelmű nyugdíjasok maguk sodorják ezeket a szörnyű cigarettákat, ami önmagában egy... Azok a számok, amiket ön mondott,

megduplázódnak, amikor gyakorlatilag vizsgálatlan, nyers dohányból sodornak cigarettát és szívják el.

Tehát én is azt mondom, hogy az első rendben van, tehát a fiataloknál, a munkásszállás környékével nagyon nem értek egyet, és a harmadik, hogy a határ mentén valamit pedig tenni kellene, mert itt dől be a feketeáru, és ezzel valamit csinálni kellene. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, alelnök úr. További hozzászólási igényt nem látok, így megadom a szót miniszter úrnak, hogy válaszoljon a hozzászólásokra és a kérdésekre. Parancsoljon!

Lázár János válaszai

LÁZÁR JÁNOS (Fidesz) előterjesztő: Az első, hogy szeretnék teljesen őszintén és világosan beszélni. Ez egy nagyipari lobbizás tulajdonképpen, ipari parkban tevékenykedő nagyipari vállalatok lobbija, hogy 4 ezer főnél több foglalkoztatottal rendelkező zárt ipari park területén trafik létesítésére lehetőség legyen. Ez egy nagy kérdés. Nem vagyok meggyőzhetetlen mint előterjesztő az ellenkezőjéről, félreértés ne essék. Bennem is vannak kételyek és bizonytalanságok. Nem nyitásnak tekintem, hanem meg fogom mondani pontosan a parlamenti vitában, hogy hány ilyen hely van Magyarországon, ami ipari park minősítésű, ez az egyik, és a másik, hogy 4 ezer főnél több dolgozik a zárt ipari parkban. Ez a kérdés, de fogok konkrétan válaszolni a kérdésre, és nem vagyok meggyőzhetetlen a tekintetben, hogy ettől elálljak adott esetben.

A másik része a fölvetésnek, ami a feketekereskedelemre vonatkozott - én azt mondom, hogy 10 százalék, tehát 10 százalékos látenciával kell számolni. Ez lehet 5 és lehet 15 is, minden attól függ, hogy a cigaretta ára vagy a dohánytermékek ára mennyi. Itt azt szeretném elmondani, hogy a dohánytermékekre vonatkozó szabályozás európai uniós irányelv. Tehát a magyar kormányzatnak, parlamentnek szűk mozgástere van, mert az adósávot és az adózás alanyait, hogy mit kell adóztatni, és mennyiben, nemcsak mi határozzuk meg, hanem van egy európai uniós irányelv, amelyben a tagországok tehetnek valamennyi különbséget, de olyan óriási mozgástér nincs. Tehát az adótartalom mértékét, ezt Z. Kárpát Dániel képviselőtársamnak mondom, hogy milyen adóval kell sújtani a cigarettát, Brüsszel mondja meg, illetve európai uniós irányelv mondja meg, és ott nagyon gyorsan kötelezettségszegési eljárás alá kerülhetünk, ha ezt nem teljesítjük.

Volt olyan abszolút szociális jellegű megfontolás a korábbi évtizedekben, hogy szociális okoknál fogva legyen alacsonyabb a cigaretta ára, és akkor nem lesz magas a feketekereskedelem, de ez lényegében folyamatosan föladásra szorul, tekintettel arra, hogy európai uniós általános szabályozás van, hogy mi az adótartalom, és az adótartalomból értelemszerűen következettünk az árra is.

Tehát itt azért az árképletet, hogy mennyi egy doboz vágott dohány vagy mennyi egy doboz cigaretta vagy mennyi egy doboz termék ára, nem mi önmagunk határozzuk meg, hanem az Európai Uniónak van egy irányelve, és a magyar árpolitikát ebbe kell beleilleszteni.

Akkor van baj, ha a környékbeli országokat nem követjük áremeléssel, vagy ők nem követnek bennünket. Tehát nézni kell oldalra is, mert ha ott olcsóbb a termék, és legálisan van előállítva, és bekerül Magyarországra, akkor az nagyon nehéz, bár feketepiac, de itt nem föltétlenül hamis termékről kell beszélni. Az amerikai nagy dohánygyártók óriási előállító-kapacitással rendelkeznek Ukrajnában és Romániában, ahol adott esetben olcsóbban árulják, mert Ukrajna nem EU-s tag, tehát nyilvánvalóan az ottani adóirányelvek nem érvényesülnek, Románia pedig másképp sakkozik az árral,

és adott esetben jön ebből az irányból be feketetermék. Tehát a magyar költségvetésnek mindig annyit szabad emelnie, hogy ne szaladjon el a feketekereskedelem. Ez egyéként most a háborús helyzet miatt jelentős mértékben abból az irányból visszaszorulóban van, más irányból azonban vannak problémák.

Nagy kihívás lesz az új típusú dohánytermékek kérdése. Nem lobbikérdés volt az, hogy miért sorolunk be Magyarországon - Európában nagyon szigorúan egyébként - új típusú dohánytermékeket a tiltott kategóriába vagy a korlátozott kategóriába, hanem abszolút egészségpolitikai megfontolásokból. Magyarországon a tüdőgyógyászok és az általuk uralt vagy az általuk fölügyelt egészségügyi vonalak nagyon keményen dohányzásellenes politikát visznek az egészségpolitikában is. Ennek a rezüméje, hogy az európai kontinentális tüdőgyógyász- és orvosgondolkodás az új típusú dohánytermékekkel kapcsolatban kevésbé megengedő.

Az Amerikai Egyesült Államokban számos olyan kutatás van, amit a Philip Morris finanszíroz egyébként, zárójel bezárva, ami azt próbálja bizonyítani, hogy a cigaretta után milyen happy lesz a világ, mert vannak új típusú dohánytermékek, és ezek majd nem fognak tüdőbajt okozni, vagy tüdőproblémákat. De hogy ezek milyen más bajt okoznak, arra vonatkozóan a kontinensen az orvostársadalom rendkívül óvatos, tekintettel arra, hogy nem lehet pontosan tudni, hogy ezeknek 10-20-30-40 év múlva milyen hatása lesz.

Nem akarok senkit sem ijesztgetni ezzel, de muszáj elmondani, hogy ha valaki abbahagyja a dohányzást, 20-30 évvel később is tüdőbetegséget képes okozni az a kátrány, ami fölhalmozódott, mert valójában a szenvedélybetegség és a kátrány együtt okozza a problémát. Tehát azért ez nem egy egyszerű kérdés, és Magyarországon a kormányzat álláspontját, képviselő úr, folyamatosan az egészségügyi megfontolások és nem a különböző lobbik állítják be.

Magyarországon van egyébként Pécsnek gyártókapacitása, tehát egy ellenzék által vezetett városban van egy gyártókapacitása a British American Tobaccónak, amely lobbizik azért, hogy új típusú dohánytermékek előállítására állami támogatást kapjanak a gyárépítésre, és ezek a dohánytermékek liberálisan legyenek Magyarországon, a magyar piacon szabályozva. A mi álláspontunk ezzel pont ellentétes. Részben nem kellene őket támogatni, másrészt pedig nem akarjuk ezt a terméket beengedni a piacra, mert nem akarjuk azt, hogy újabb és újabb termékek jöjjenek, hanem azt akarjuk, hogy a meglévők is szoruljanak kifelé. Ez egy nagyon nehéz kérdés lesz, nagy dilemma lesz, szintén európai uniós szabályozás.

A Philip Morris az új típusú termékekért nem Budapesten kell hogy lobbizzon, hanem Brüsszelben kell lobbizzon, mert Brüsszel fogja megmondani az európai uniós szabályozásra, hogy milyen új típusú dohánytermékeket lehet majd Magyarországon előbb vagy utóbb érvényesíteni.

Az országok érdekei változóak, tudunk szövetségeket kötni a szabályozás kapcsán, de összességében arra kell fölkészülni, hogy a hagyományos dohánytermékek kifelé, új típusú dohánytermékek befelé vagy fölfelé, és ahogy mondtam, ebből a kereskedelemnek, a magyar kereskedelemnek vagy a magyarországi kereskedelemnek 750 vagy 800 milliárdnyi adó befizetése után marad 100 milliárd, amit a kiskereskedő és a nagykereskedő föloszt, ez a piaci realitás, ami a társadalmat illeti.

Tehát a feketekereskedelmet nagyon próbáljuk visszaszorítani. Részben árkérdés, teljesen egyértelmű. A gyártelepek tekintetében az ipari parkokban fogok adni egy konkrét számot, hogy mennyi ipari parkról beszélünk, és mely városokat érinti ez, tehát hogy hol lennének ezek, hogy így objektívebb legyen a döntés, de nem vagyok dogmatikus, tehát akár meggyőzhető vagyok ennek az elhagyásával.

De amiben szeretném, még akkor is, ha ellenszavazat lesz leadva az ellenzék részéről, hogy a fiatalok esetében teljes társadalmi konszenzus legyen Magyarországon,

az az, hogy korlátozni, büntetni vagy az egzisztenciájától megfosztani kell azt a trafikost, aki fiatalokért kiszolgál, szerintem ez ügyben nagyon fontos, társadalmilag nagyon fontos ebben az összhang. Ezt tudom mondani és fölajánlani. Köszönöm szépen.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönöm szépen a válaszokat, miniszter úr. Én azt gondolom, hogy ez egy grandiózus, de helyes irány az elmúlt évtizedek dohányzással kapcsolatos politikájához képest, mivel valóban az egészség és az egészség megőrzése a legfontosabb, nem lehet opció az, hogy adó- vagy áfabevételekhez kötjük ennek a meghozatalát.

Nem maradt más hátra, mint hogy döntsünk a T/6220. számú képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről. Kérem a bizottság tagjait, hogy erről most szavazzunk! *(Szavazás.)* Köszönöm.

Megállapítom, hogy a törvényjavaslatot és a tárgysorozatba vételt a bizottság 14 igen szavazattal, nem szavazat nélkül, 2 tartózkodás mellett elfogadta, így a napirendi pont tárgyalását lezárom, és 1 perc technikai szünetet rendelék el. Köszönöm szépen. *(Rövid szünet.)*

Egyebek

Rátérek a második napirendi pontra, az egyebek. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy van-e bárkinek kérdése vagy észrevétele. *(Nincs jelentkező.)* Amennyiben nincs, akkor tájékoztatom képviselőtársaimat, hogy holnap 9 órától ismét bizottsági ülésünk lesz, két miniszteri meghallgatással folytatjuk.

Az ülés berekesztése

Az ülést lezárom. Köszönöm szépen mindenkinek a munkáját.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 05 perc)

Barcza Attila
a bizottság alelnöke

Jegyzőkönyvvezető: Földi Erika